

MACS

Musée des Arts Contemporains
Grand-Hornu

Comme le mur qui attend le lierre

Fiona Tan / Daniel Turner / Oriol Vilanova

23.05 > 29.08.21

PERSDOSSIER

Fiona Tan, *Ruins*, detail, 2020. Courtesy van de kunstenaar, Peter Freeman Inc., New York en Frith Street Gallery, Londen. © SABAM Belgium 2021

De tentoonstelling

De tentoonstelling, die de twee identieke ruimtes inneemt van het voormalige 'Ingenieurshuis', waarvan enkel de gevels zijn overgebleven van de oorspronkelijke architectuur, houdt een poëtische en kritische reflectie over het thema ruïnes. Ze bestaat uit een installatie van Oriol Vilanova die deel uitmaakt van de museumcollectie, een dubbele projectie van films van Fiona Tan en een sculptuur van Daniel Turner.

De installatie *Vues imaginaires* (2017) – meerdere beeldenmozaïeken die stelselmatig zijn opgebouwd langs de muren – bestaat uit een collectie van honderden postkaarten die ruïnes afbeelden, voornamelijk archeologisch van aard of als gevolg van oorlogen. Deze postkaarten zijn verzameld door Oriol Vilanova op rommelmarkten. Het werk *Ruins* (2020) toont twee films die opgenomen zijn door Fiona Tan in de voormalige machinebouwplaats van Grand-Hornu tijdens haar recente residentie in het MACS. De ene film is in high-definition video, de andere in Super 16 mm. Beide films worden apart geprojecteerd op schermen die op een afstand van elkaar zijn geplaatst. Als een soort schakel tussen deze twee installaties en als reactie op het gedicht *Über die Bauart langdauernder Werke* (1929)¹ van Bertolt Brecht, waarvan een versregel gebruikt is als titel voor deze tentoonstelling, staat de sculptuur van Daniel Turner, *RH2* (2012). Dit werk breidt op zijn beurt de beeldspraak van architecturale ruïnes uit naar een kritiek op de kapitalistische economie en op het proces van 'creatieve destructie': handgrepen van oude koelkasten, waarbij ook het aangekoekte vuil van ontelbare handen van generaties terug bewaard is gebleven, krijgen de status van archeologisch artefact. In die zin suggereert de tentoonstelling dat de apparatuur en de gebouwen die we een blijvend karakter hebben gegeven, niet echt "beschermd zijn tegen de tijd"² maar eerder "de tijd beschermen", net als de bedrijven en instellingen uit een tijdperk dat minder tot het verleden behoort dan aangetroffen wordt in hun overblijfselen en archieven.

Door gebruik te maken van dragers zoals postkaarten en pellicule, die als gevolg van de digitale evolutie verouderd zijn, zetten Oriol Vilanova en Fiona Tan hulpmiddelen in die de blik van de kijker langzaam doen kantelen van "het beeld van de ruïne naar de ruïne van het beeld". Bij *Vues imaginaires* is deze bewustwording van de duur van beelden het resultaat van een *work in progress*, dat begint bij het verkennen van rommelmarkten door de kunstenaar, verdergaat met het selecteren en ordenen van zijn ontdekkingen en met het kiezen van het middel om zijn collecties te presenteren, en dat eindigt bij de 'witruimtes' in afwachting van zijn toekomstige vondsten. De kunstenaar-verzamelaar heeft zo een economie voor ogen die ingaat tegen de industriële productie van kiekjes, als een zoektocht naar 'verschil in de herhaling'. Bij *Ruins* gaat het om

1. Bertolt Brecht, *Sur l'art d'édifier des oeuvres durables*, vert. Bernard Lorthalery, Parijs, Éditions L'Arche, 1929, p. 167-170.

2. Maurice Blanchot, "Le Musée, l'Art et le Temps", in: *L'Amitié*, Parijs, Éditions Gallimard, 1971, p. 37.

de bewaring van technische defecten in het cinematografische beeld, meer specifiek de korrel in de fotografie of de krassen op de pellicule, waarmee we de duur intuïtief kunnen capteren door te ontsnappen aan de wetenschappelijke definitie van tijd en aan het gebrek aan verbeelding. Dit is vergelijkbaar met de vergane delen van ruïnes: “Wat ooit binnenshuis, privé en beschermd was, is uitgekleed en ontbloot,” schrijft Fiona Tan over de omkering van het perspectief.

“Kamers, muren, hoeken en nissen worden blootgesteld aan de elementen. Het gebouw is als het ware ondersteboven en binnenstebuiten gekeerd. Ik ben me sterk bewust geworden van negatieve ruimtes en van wat er ontbreekt. Zoals terra incognita, de lege plekken op een kaart, is elke kloof of elk gat een puzzel, en kan het wijzen op eventuele creatieve mogelijkheden”.³

Door elk op hun eigen manier gebruik te maken van dergelijke ‘negatieve ruimtes’, volgens een entropische visie op een wereld die in de omgekeerde richting evolueert, werpen de drie kunstenaars een dubbele kritische blik op de paradox van een moderniteit die gedreven is door veroudering, en op de duur van werken, “zoals de muur die wacht op de klimop”, op een toekomst.

Denis Gielen
Curator van de tentoonstelling

3. Fiona Tan, *A Walk Among Ruins*, New York, Peter Freeman, Inc., 2019, p. 18.

De kunstenaars

Fiona Tan is geboren in 1966 in Pekanbaru (Indonesië), als kind van een Chinese vader en een Australische moeder. Eerst verbleef ze in Melbourne in Australië. In 1984 verhuisde ze naar Amsterdam, waar ze sindsdien woont en werkt. Ze heeft gestudeerd aan de Rietveld Academie en aan de Rijksakademie van Beeldende Kunsten van Amsterdam.

In 2002 werd ze uitgenodigd voor documenta 11 en in 2009 vertegenwoordigde ze Nederland op de Biënnale van Venetië. Haar werken zijn getoond in de meeste gerenommeerde galleries en musea. In 2015 maakte ze *History's Future*, dat genomineerd werd in de *Tiger competition* op het internationaal filmfestival van Rotterdam en in 2016 werd *Ascent* bekroond op het internationaal filmfestival van Locarno. In 2016-2017 ontving Fiona Tan een beurs voor een kunstenaarsresidentie in het Getty Center in Los Angeles. Ze ontving ook de jaarlijkse Spectrum International Prize for Photography in Duitsland in 2019. In datzelfde jaar nodigde het MACS haar uit voor een residentie waarbij ze meerdere werken maakte over het Mundaneum, die vervolgens getoond werden naar aanleiding van haar eerste tentoonstelling in België: *Het Schaduw Archief*. In 2020 liep in Museum der Moderne Salzburg en in Kunsthalle Krems de simultane tentoonstelling *Mit der anderen Hand/With the Other Hand*, de eerste belangrijke overzichtstentoonstelling van haar oeuvre.

Daniel Turner is geboren in 1983 in Portsmouth in de Amerikaanse staat Virginia. In 2006 behaalde hij een BFA aan het San Francisco Art Institute; tegenwoordig woont en werkt hij in New York. Het werk van Daniel Turner is aan bod gekomen in nationale en internationale tentoonstellingen, zoals *Daniel Turner* bij de Chinati Foundation, Marfa (VS), *2,220* bij Objectif Exhibitions, Antwerpen, *Die Kräfte Hinter Den Formen* in Galerie im Taxispalais in Innsbruck. Daniel Turner was ook gastonderzoeker aan New York University van 2009 tot 2010. In 2020 maakte hij deel uit van de groepstentoonstelling *De Bijen van het Onzichtbare* in het MACS.

Hij ontving de prijs van de Pollock-Krasner Foundation in 2018 en van 2004 tot 2009 kreeg hij een beurs van het Virginia Museum of Fine Arts. Hij was finalist voor de Future Art Prize 2019/Victor Pinchuk Foundation en nam deel aan hun tentoonstelling in Oekraïne en tijdens de Biënnale van Venetië in 2019.

Zijn werken maken deel uit van de publieke collecties van: Musée d'Art Moderne de la Ville de Paris, Frankrijk; FRAC Bretagne, Frankrijk; ICA Institute of Contemporary Art Miami, Florida; FRAC Ile-de-France in Parijs, Frankrijk; San Diego Museum of Art, California; en het MACS in Grand-Hornu.

Oriol Vilanova is geboren in 1980 in Manresa in Spanje.

Tegenwoordig woont en werkt hij in Brussel, waarbij hij rommelmarkten afschuilt op zoek naar postkaarten.

Het uitgangspunt van zijn kunstpraktijk, die zowel performance, documentatie als installaties omvat, is doorgaans zijn omvangrijke verzameling van (duizenden) postkaarten, die hij de afgelopen 15 jaar bijna als een bezetene heeft vergaard.

Hij heeft deel uitgemaakt van talrijke tentoonstellingen in Europa en daarbuiten: MACBA, Barcelona in 2011, 2013 en 2014; Palais de Tokyo, Parijs in 2012 en 2020; LLS Paleis, Antwerpen in 2018; Kunstverein Langenhagen (Duitsland) in 2018; APAP6 Trienal Anyang, Seoel in 2019; PetahTikva Museum of Art, Tel Aviv in 2019, enz.

Hij heeft ook solotentoonstellingen gehad in talrijke instellingen: Fundació Joan Miró, Barcelona in 2013, M Leuven in 2016; Albright Knox Art Gallery, Buffalo (Verenigde Staten) in 2019 en Entre deux portes, Brussel in 2020.

Zijn performances en theaterstukken hebben onder meer plaatsgevonden in MUSAC, León in 2011; in FRAC Champagne-Ardenne, Reims in 2013; in LLS387 Antwerpen in 2015; op K_nstvl_Festival, Amsterdam in 2017; in Villa Arson, Nice in 2019; op Playground Festival, Leuven in 2018.

Hij is meermaals kunstenaar in residentie geweest en heeft diverse kunstenaarsboeken uitgegeven, zoals *They Cannot Die* in 2012 bij JRP Ringier, Zurich.

Zijn werken maken deel uit van de volgende collecties: Albright Knox Art Gallery, Buffalo (Verenigde Staten); MACS, Grand-Hornu; M Leuven; MATHAF, Doha (Qatar); NMNM van Monaco; FRAC Grand Large, Duinkerke; Kunstsammlung DZBANK, Frankfurt; MACBA, Barcelona; Fundación Botín, Santander.

De werken

Fiona Tan, *Ruins*, 16mm-film en high-definition video-installatie, variabele afmetingen, 2020. Installatiezicht. Courtesy van de kunstenaar, Peter Freeman Inc., New York en Frith Street Gallery, Londen. © SABAM Belgium 2021

Daniel Turner, *RH2*, polyethyleen, aluminium en roestvrij staal, 2x (2,5 x 58 x 4 cm), 2012. Collectie Musée des Arts Contemporains in Grand-Hornu, schenking van de kunstenaar in 2021. Courtesy van de kunstenaar en van Galerie Allen, Parijs.

Oriol Vilanova, *Vues imaginaires*, details van de installatie, postkaarten, variabele afmetingen, 2017. Collectie Musée des Arts Contemporains in Grand-Hornu, eigendom van de Federatie Wallonië-Brussel. © Oriol Vilanova. Foto: Philippe De Gobert

Daniel Turner, RH2, 2012.

Fiona Tan, *Ruins*, détail, 2020.

Oriol Vilanova, *Vues imaginaires*, detail, 2017.

Catalogus van de tentoonstelling

Comme le mur qui attend le lierre
Fiona Tan - Daniel Turner - Oriol Vilanova

Uitgever: MACS/Musée des Arts Contemporains au Grand-Hornu

Auteurs: Denis Gielen et Fiona Tan

Taal: Frans

Pagina's: 2 x 16 pagina's

Illustraties / Documenten: 14 illustraties in kleur

Afmetingen: 18 x 13,5 cm

ISBN : 978-2-930368-77-1

Prijs: 12 €

Fiona Tan
Daniel Turner
Oriol Vilanova

Comme le mur qui attend le lierre

Musée des Arts Contemporains au Grand-Hornu

Citaten

« Les ruines m'attirent pour plusieurs raisons. D'abord, pour la vue du ciel encadrée par ces vestiges architecturaux dessinés par le hasard. Au milieu de ruines, je suis dans une structure qui a perdu sa fonction et est en train d'être mise à nu. (...) Ensuite, il y a la confrontation douce, progressive, mais inévitable avec la nature. (...) Mais surtout, j'ai l'impression d'entrevoir le temps en mouvement. »

Fiona Tan, 'Promenade parmi les ruines', citaat uit de catalogus *Comme le mur qui attend le lierre. Fiona Tan - Daniel Turner - Oriol Vilanova, MACS, 2021.*

« *RH2* (2012) appartient à la série d'œuvres réalisées par Daniel Turner à partir de poignées de portes récupérées sur des réfrigérateurs usagés. Pièces détachées d'un objet emblématique de la société de consommation, ces poignées désaffectées voient leur statut glisser de l'objet utilitaire à l'artefact archéologique. »

Denis Gielen, citaat uit de catalogus *Comme le mur qui attend le lierre. Fiona Tan - Daniel Turner - Oriol Vilanova, MACS, 2021.*

« Oriol Vilanova a choisi d'organiser son travail selon le principe, rarement poussé à un tel point en art contemporain, de la collection, l'appliquant de surcroît à un objet devenu obsolète : la carte postale. »

Denis Gielen, citaat uit de catalogus *Comme le mur qui attend le lierre. Fiona Tan - Daniel Turner - Oriol Vilanova, MACS, 2021.*

Bertolt Brecht, *Sur l'art d'édifier des oeuvres durables*, vert.
Bernard Lorthalary, Parijs, Éditions L'Arche, 1929, p. 167-170.

Bertolt Brecht
1929
Sur l'art d'édifier des œuvres durables

1.

Combien de temps
Durent les œuvres ? Le temps
D'être achevées.
Tant qu'elles demandent un effort
Elles échappent à la ruine.

Si elles invitent à l'effort
Et récompensent ce qu'on y met de soi
Leur existence est assurée de la durée
Tant que durent cette invitation et cette récompense.

Utiles
Elles demandent des hommes
Ingénieuses
Elles font une place à l'art
Sages
Elles demandent de la sagesse
Destinées à être complètes
Elles présentent des lacunes
Durables
Elles sont toujours sur le point de crouler
Fruit d'une grande conception
Elles restent inachevées.
Imparfaites encore

Comme le mur qui attend le lierre
(Il était encore inachevé
Et comme nu, jadis, avant que vînt le lierre)
...

Activiteitenagenda*

* Deze activiteiten kunnen uitgesteld of geannuleerd worden naargelang de gezondheidsmaatregelen.

Reserveren verplicht

Online: www.mac-s.be/nl/reservaties

Telefonisch: +32 (0)65 613 902

Via mail: reservations@grand-hornu.be

RONDLEIDINGEN

Rondleidingen met de bubbel enkel na reservatie. Betalend.

KINDEREN EN GEZINNEN

Dag van de opening

22 mei - van 15u tot 18u

23 mei - van 10u tot 18u

Ontdek de tentoonstellingen *Comme le mur qui attend le lierre* en *Cento*.

Rondleidingen voor kinderen:

22 mei: 16u - 17u30

23 mei: 10u30 - 12u en 14u30 - 16u

Verplicht reserveren, telefonisch of via mail

Gratis

Dag van de burens

28 mei

Het MACS en het CID nodigen u uit tijdens een dag onder burens.

18u - 19u: infomoment over de activiteiten van ASBL Rivière Haine en zijn activiteiten in samenwerking met het gemeentebestuur van Boussu.

Doorlopend: tai-chi-activiteit met Éric Caulier.

Gratis

Donderdag voor gezinnen

1, 8, 15, 22, 29 juli en 5, 12, 19, 26 augustus

10u - 11u30: rondleidingen voor het gezin door de tentoonstellingen *Comme le mur qui attend le lierre* en *Cento*. (MACS)

11u30 - 12u: op ontdekking in de 'moestuinbakken'. (MACS)

13u - 15u: kennismaking met sylvotherapie op terril n°9. (CID)

Nacht in het museum

20 augustus

Kom op deze avond naar het museum om het helemaal voor jou alleen te hebben. In de zalen kan je je wagen aan een modeltekening om de werken van James Welling tot leven te wekken. Geniet van een lekkere maaltijd en een leuke film alvorens het museum te laten inslapen.

9 - 12 jaar

Prijs: 15 € (maaltijd inbegrepen)

Van 18u tot 21u30

Maximumaantal deelnemers: 10

Verplicht reserveren, telefonisch of via mail

Kampen

Archeologen in de dop

Van 12 tot en met 16 juli

Van 9u tot 16u

Treed deze zomer in de voetsporen van onze kunstenaars en leer mysterieuze technieken kennen: tekeningen en foto's met sporen uit het verleden, het archiveren van verhalen en het verzamelen van oude documenten, een reconstructie in 3D op basis van brokstukken, een bezoek aan een ruïne en veel andere boeiende onderzoeken.

5 tot 8 jaar

60 €

Verplicht reserveren, telefonisch of via mail

Op jacht naar herinneringen

Van 9 tot en met 13 augustus

Van 9u tot 16u

Foto's op pellicule of digitaal, een fotolabo, materiaal verzamelen, safarifoto's, opgravingen: ontdek verschillende manieren om beelden vast te leggen, plekken te onderzoeken, het verleden in vraag te stellen en je verbeelding de vrije loop te laten. Laat je inspireren door de aanpak van de kunstenaars die op dat moment getoond worden in het MACS.

9 tot 12 jaar

60 €

Verplicht reserveren, telefonisch of via mail

FESTIVITEITEN

Summer Grand-Hornu

Van 1st juli tot en met 31 augustus

Nationale feestdag

21 juli

Van 9u30 tot 18u

Het MACS en het CID nodigen u uit om samen de nationale feestdag te vieren in Grand-Hornu.

9u30: wandeling op terril n°9. (CID)

11u: 'Les Expériences optimales' met tai chi op terril n°9. (CID)

11u-13u-14u-15u-16u: rondleidingen door de tentoonstellingen *Comme le mur qui attend le lierre* en *Cento*. (MACS)

14u: 'afspraak met het woord' in het kader van de tentoonstelling *In the Age of Post-Drought*. (CID)

16u: Laat de regen maar komen! Dansinitiatie door *Danses et Compagnies* van Xavier Gossuin. (CID)

Open space (van 11 tot 17u) : verschillende activiteiten rond licht, kleur en fotografie. (MACS)

Speurtocht (van 10 tot 18u)

Gratis

Apero botanique

15 augustus

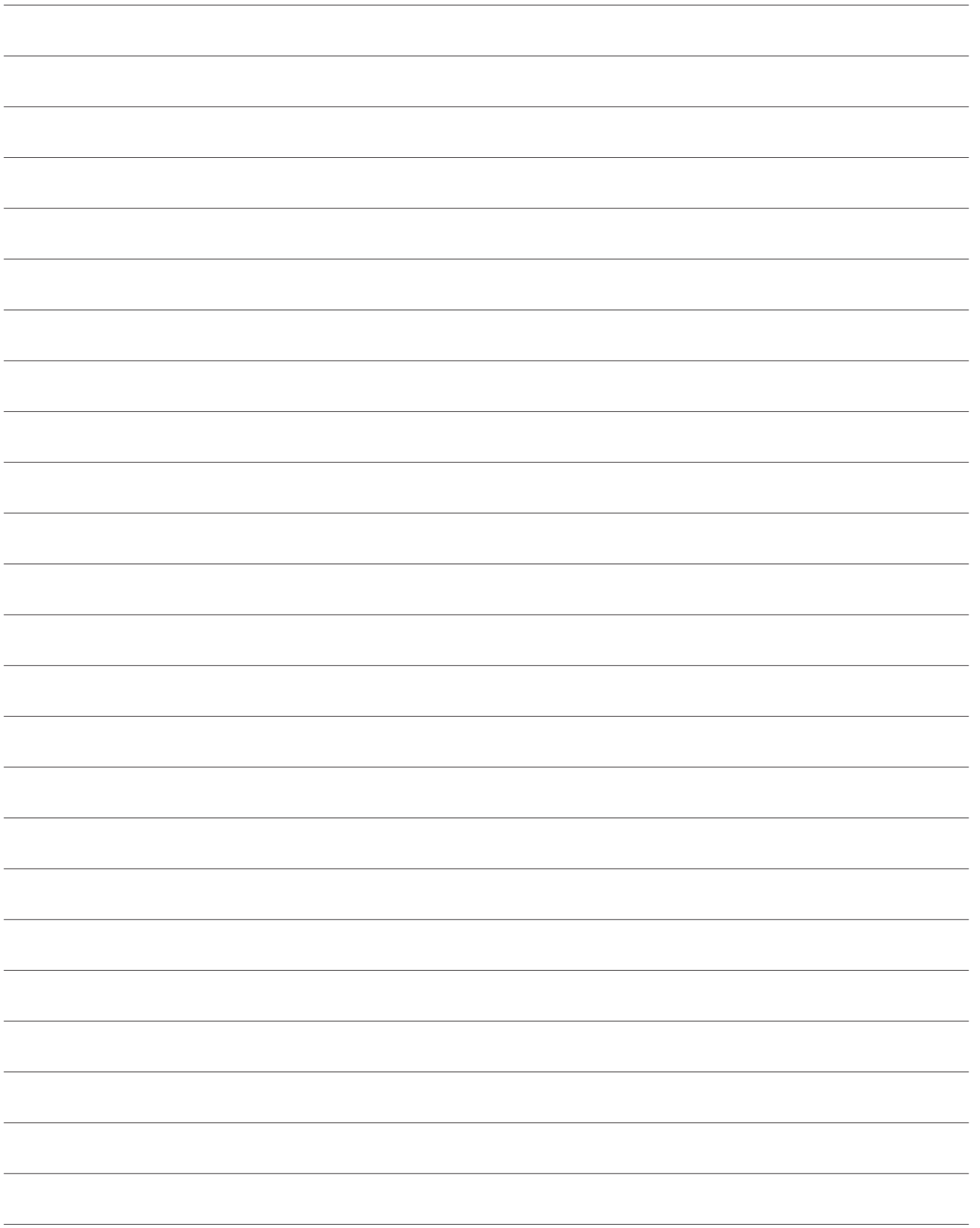
11u

Het MACS biedt u een combinatie aan van hedendaagse kunst en de vegetarische keuken op zondag 15 augustus (rondleiding + aperitief).

25 €

Verplicht reserveren, telefonisch of via mail

Praktische informatie

Site du Grand-Hornu
Rue Sainte-Louise, 82
B-7301 Hornu (nabij Bergen)
Tel.: +32 (0) 65/65.21.21
Mail: info.macs@grand-hornu.be

CONTACT

Dienst communicatie:

Maïté Vanneste
Tel.: +32 (0)65/61.38.53
Mail: maite.vanneste@grand-hornu.be

Florence Dendooven
Tel.: +32 (0)65/61.38.82
Mail: florence.dendooven@grand-hornu.be

Perscontact:

Club Paradis
Micha Pycke
Tel.: +32 (0)486.68.00.70
Mail: micha@clubparadis.be

www.mac-s.be